

Billeder: Før og efter ombygning af sengebåse til kvæg

Forfatter(e): Vibeke Fladkær Nielsen

^a SEGES

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Besætning B

Billede 1. Køer der står som denne ko, er ofte et tegn på at der er problemer med sengebåsene. Man skal dog være opmærksom på at køer godt kan lide at stå blødt med to eller fire ben i sengebåsen. Derfor handler det om at bruge lidt tid på at observere køerne. Går de op i sengebåsen med alle fire ben og viser intention om at de vil lægge sig? Hvileintention viser de ved at svinge hovedet fra side til side og undersøge underlaget og området foran dem, inden de lægger sig. Lægger de sig ikke, kan det skyldes for dårlige senge. Hvis sengene er velindrettet, vil de fleste køer gå op i sengen og lægger sig med det samme.

Billede 2. Disse senge er bygget om til kummer med halm-kalk-vand ved at forhøje bagkanten. Billedet viser tydeligt, at sengebåseindretningen ikke er ideel. Et frontrør, en ydervæg lige op af sengene og en nakkebom som sidder lidt for lavt og for langt tilbage, er årsag til at disse køer ligger på skrå og skider i sengene.

Billede 3. Køer på skrå og små senge giver ikke meget plads.

Billede 4. Køer der står i sengebåsene, og køer som ligger med bagben ud på gangen. Et tegn på at sengebåsene skal tjekkes.

Besætning C

Billede 1. Når naboen ligger med hovedet ind i ens sengebås, er man jo nødt til at sno sig. Igen en besætning med for korte senge og en dårlig sengebøjle.

Billede 2. Billedet viser hvor lidt plads der er fra brystbommen og til frontrøret og væggen. Sengene er kun 2,45 m lange. Løsningen vil være at tage ydervæggen ned og flytte gardinet ud, så sengene bliver 3 meter lange. Desuden at skifte sengebøjlerne til en gode sengebøjler på stolper.

Billede 3. Konsekvensen af de korte senge og frontrøret. Undersøgelser har vist, at der er 40 % flere halte køer i madrassenge end sandsenge. Halte køer med smertefulde klove har svært ved at rejse og lægge sig på et fast og meget lidt eftergivende underlag som madrasser. Er sengebåseindretningen så heller ikke ideel, bliver det nærmest umuligt for dem at komme ned og ligge. Og så har vi en ond cirkel, som ikke er fremmende for at blive haltheden kvit.

Billede 4. I enkeltrækken mod foderbordet er der en 0,5 m høj mur forrest i sengen. Sammen med frontrøret, giver den udfordringer for køerne, så de kommer til at ligge på skrå i sengene.

Video 1. [Videoen](#) viser koens intention om at lægge sig, men sengebåsens begrænsninger fraholder hende fra at gøre det. Til sidst lægger hun sig ved at sætte sig ned på enden, hvilket ikke er en normal lægge sig adfærd.

Video 2. [Videoen](#) viser en ko lægge sig ubesværet på græs.

Besætning D

Billede 1. Denne besætning havde en udfordring med at sengene var placeret helt op af staldens ydervæg, som billedet viser her. Det valgte besætningen at gøre noget ved, dog ikke helt med den ønskede effekt. Læg i den forbindelse til mærke til frontrøret og betonhovedpuden her på billedet.

Billede 2. Billedet her viser sengene efter ombygningen. Væggen er væk og gardinet flyttet ud. Det hele ser egentlig helt fint ud.

Billede 3. Men dette er situationen indefra. Billedet viser, at der stadig er store problemer med sengebåsene og den eneste reelle forbedring er, at køerne har fået mere frisk luft!

Billede 4. Når køerne endelig kommer ned at ligge, ligger de således. Forklaringen på problemerne er, at køerne slet ikke kan udnytte sengebåsenes ekstra længde, fordi frontrøret og betonhovedpuden er i vejen for dem, når de skal ned og ligge. Desuden er nakkebommen for lav og for langt tilbage.

Besætning E og F

Billede 1. Dette billede er taget med for at vise, at det altid handler om at tage udgangspunkt i sengene i den konkrete besætning. Disse senge er bygget om til kummer med sand ved at sætte en ekstra bagkant på. Sengene er næsten lange nok og nakkebommen sidder næsten højt nok. Men det der især redder sengene, og gør ombygningen til sand relativt vellykket, er at frontrøret er relativt lavt og at bøjlen er åben, så køerne har mulighed for at vippe til siden igennem bøjlen og få plads nok, når de lægger og rejser sig.

Billede 2. Denne besætning har valgt at banke betonen ud af de oprindelige senge, etablere en ny

bagkant og på den måde lave sengene om til sand. Derved undgås en høj bagkant. Som sengene i Billede 1 er frontrøret også lavt, og bøjlen god på trods af, at den sidder på frontrør. Det giver nogle ok senge, selvom de er for korte og nakkebommen ikke sidder helt ideelt. Sandet er også en vigtig faktor her, for det hjælper eventuelt halte køer til lettere at komme ned at ligge, i forhold til hvis sengene havde været med madrasser.

Besætning G

Billede 1. Billedet her illustrerer fint, at man godt kan lade sig snyde af køer der står i sengebåsene. For i denne besætning er der ingen problemer med sengene, men enkelte køer vælger alligevel at stå i sengene.

Billede 2. Derfor er det vigtigt at bruge lidt tid på at observere køernes brug af sengene. For som billedet her viser, så fungerer sengene fint efter hensigten.

Billede 3. Tilfredse køer i velindrettede senge.

Besætning H

Billede 1. Jeg elsker dette billede. Det siger nærmest alt. Det er en nyere stald der har store velindrettede senge bestående af store åbne bøjler á la den amerikanske bøjletype. Se mere i figur 32.

Billede 2. Et af mine favoritsengebåse-billeder. 1,25 m brede og 3 m lange sandsenge, en høj

nakkebom (1,3 m) men optimalt placeret i forhold til bagkanten og en korrekt placeret brystbom gør at disse køer ligger helt perfekt. Der er intet foran køerne til at forstyrre og sengebøjletypen er optimal.

Besætning I

Billede 1. Dette billede er fra USA og viser sandsenge ombygget fra madrassenge. Kummen er etableret ved at forhøje bagkanten. Men det bedste er, at man har valgt at skifte bøjlerne til bedre bøjler, så frontrør og dårligt udformede bøjler er væk. Så på trods af ikke helt lange nok senge, har køerne frihed i fronten og i siden, så de kan rejse og lægge sig ubesværet.

Besætning J

Billede 1. Fantastiske senge i USA. Store brede senge (130-135 cm), hvor nogle nok vil tænke risiko for at kørerne ligger på skrå. Men kørerne ligger lige og godt pga. sengebøjlen og dennes placering.